

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦОМА, ҚАМІТЭТА ҚАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА
УНІВЕРСІТЭТА ИМЯ У. І. ЛЕНИНА

№ 9 (1045) • Чацвер, 14 сакавіка 1974 г. • Цана 2 кап. • Газета выдаецца з 1935 г.

БЫЦЬ АКТЫЎНЫМІ БУДАЎНІКАМІ КАМУНІЗМУ!

ЗВАРОТ УДЗЕЛЬНІКАУ СУСТРЭЧЫ СТУДЕНТАУ-ВЫДАТНІКАУ ПЕРШЫХ
КУРСАУ ДА УСІХ СТУДЕНТАУ БДУ

Прайшлі цяжкія дні сесіі. Падводзячы вынікі работы ў першым семестры, мы, удзельнікі сустрэчы студэнтаў першых курсаў, здаўшы экзаменацыйную сесію на выдатна, з задавальненнем адзначаем, што першы этап нашай вучобы ва універсітэце пройдзен паспяхова.

Нааш універсітэт носіць імя У. І. Леніна, і для нас, студэнтаў універсітэта, павінны стаць лозунгам слова Л. І. Брэжнева: «Вучыца, працаўца і змагацца па Леніну!» а гэта азначае вучыца выдатна, быць актыўнымі будаўнікамі камунізму.

Мы звяртаемся да ўсіх студэнтаў універсітэта з заклікам зрабіць гэты дэвіз галоўным законам усяго нашага студэнцкага жыцця.

У сучасных умовах выдатныя веды набываюць вельмі важнае значэнне, і нам, студэнтам першых курсаў, трэба будзе шмат папрацаўца. Трэба наву-

чица, пастаянна ўдасканальваць свае веды, вы-
працоўваць новыя даследчыка, шырокі тэарэтычны кругагляд. За час навучання мы павінны з
найбольшай паўнотай узяць тыя веды, што дзе
нам універсітэт. Ні адной мінуты страчанага часу,
ніводнага пропуску заняткау — вось наша задача.

Сёлетні год, вызначальны год пяцігодкі, знамя-
нальны для нас вялікай падзеі: спаўненца 50
год з дні прысвялення камсамолу імя У. І. Леніна.

Мы заклікаем студэнтаў першых курсаў, усіх
студэнтаў універсітэта выдатнымі ведамі і актыў-
нымі удзелам у грамадскім жыцці юнцы свой да-
стоны ўклад у ту юную вялікую задачу, над выканан-
нем якой працуе ўесь савецкі народ.

Студэнты-выдатнікі першых курсаў БДУ
імя У. І. Леніна.

ВЫКОНВАЮЦА АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ

Калектывы кафедр юры-
дычнага факультэта імкні-
ца як мага лепш выканаць
узятыя на гэты год сацыя-
лістычныя абавязацельства.
Так, кафедра тэорыі дзяр-
жавы і права ўжо выканала
шэсць пунктаў з адзінца-

ці, прынятых як праграма
дзеяння. Абмеркаван текст
лекцыі Л. А. Прыходзькі
«Новыя канстытуцыі замеж-
ных сацыялістычных дзяр-
жаў». Распрацаўана мето-
дыка напісання курсавых і
дипломных работ. Падрых-

таваны даклад «Методыка
читання лекцый спецкурса
па проблемах тэорыі дзяр-
жавы і права для студэн-
таў-зачоўнікаў». Напісан ар-
тыкул «Сутнасць Савецкай
дзяржавы і права» для ча-
сопіса «Народная асвета».
З 40 запланаваных лекцый
для насельніцтва прачытана
ужо 10. В. РАМАНАВА.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ

На ФІЛАЛАГІЧНЫМ
факультэце адбыўся
партыйны сход на тэму «Аб
ролі факультэцкага на-
сеннага друку ў вучэбна-
выхаваўчым працэсе». З да-
кладам выступіў дацэнт ка-
федры беларускай літарату-
ры, член рэдкалегіі газеты
«Беларускі універсітэт»
В. П. Рагойша.

Ён адзначыў, што на-
сеннегазета «Слова філолага»,
курсавыя газеты, бюлётэні СНТ і групы на-
роднага кантролю, а таксама
«Беларускі універсітэт»
сістэматычна асвяляюць
жыццё на філалагічным фа-
культэце, прапагандуюць у
студэнцкім асяроддзі нормы і правілы камуністычнай
маралі, дапамагаюць фармі-
раваць марксіст-лінійскі
светапогляд. Яны аргачи-
зуюць студэнтаў ўсіх курсаў
у адзіні маналітны
калектыв, мабілізуюць іх на
выкананне рознабаковых на-
дзейных задач.

Значнае месца ў газете
«Слова філолага» ўдзяляец-
ца вучобе, інтэрніцкаму
жыццю, патрыятычнаму і ін-
тэрнацыянальному выхаван-
ню. Рэгулярна, з нумара ў

нумар, змяшчаюцца літтра-
турныя творы пачынаючых
пастаў.

Разам з тым былі адзна-
чаны і недахопы. Не заўсё-
ды знаходзяцца сядр студэнтаў
добраахвотнікі, якія б своеасваса падрых-
тавалі артыкулы для газеты,
цікава расказаць пра жыц-
цё групы, курсаў, асобных
таварышаў. Нярэдка пры-
ходзіцца пісаць і «аргані-
зуваць» матэрый для чар-
говага нумара самім членам
рэдкалегіі. А часам агрыв-
ліваеца і такая карціла: га-
зета студэнцкая і прызначана
на для іх, а выдаецца перш
за ўсё намаганіямі і сіламі
выкладчыкаў. І таму

камсамольскай арганізації
было прапанавана актыўиза-
ваць работу студэнтаў у
выпуску газеты.

Звернута ўвага і на ме-
тадычныя пытанні, звязаныя
з арганізаціяй паза-
школьнай самастойнай пра-
цы. Настаніку трэба ўмець
арганізація літаратурны
гурток, наладзіць выпуск лі-
таратурных альманахаў, на-
сеннай газеты, баявых лі-
сткоў і г. д.

З гэтай мэтай добра бы-

ло б да пачатку педпракты-
кі арганізація на факуль-
тэце творчую вучобу, звязаную з выпускам групавых і
курсавых насыщенных газет.

У дакладзе адзначаны і
матэрыйльныя цяжкасці, з
якімі даводзіцца сутыкацца
при выпуску газет.

Што датычыць зместу га-
зеты «Слова філолага», то
за апошнія гады на яе ста-
ронках не было ніводнай
цікавай дыскусіі па
надзейных пытаннях студэн-
тскага жыцця, слаба ас-
вяляеца дзеянісць камса-
мольскай, прафсаюзнай і
другіх грамадскіх арганіза-
ций. Іншы раз у газете змя-
щаюцца не зусім удалыя
гумарыстычныя матэрыйлы.

Гаворачы пра іншыя фа-
культэцкія органы друку і
інфармацыі, было адзначана,
што у вельмі дрэнным
стапе знаходзіцца «Камса-
мольскі праект», які вы-
ходзіць рэдакція і на нізкім
уздоўні. І прычына тут, ві-
даць, у тым, што камітэт
камсамола толькі прызна-
чуе адказных за выпуск, не
растлумачыўшы ім спецыфі-
ку работы. Не наладзіў ён
і сувязь з дэканатам, гра-

мадскімі арганізаціямі,
якія б своеасваса давалі ба-
гаты і змястоўны матэрый.

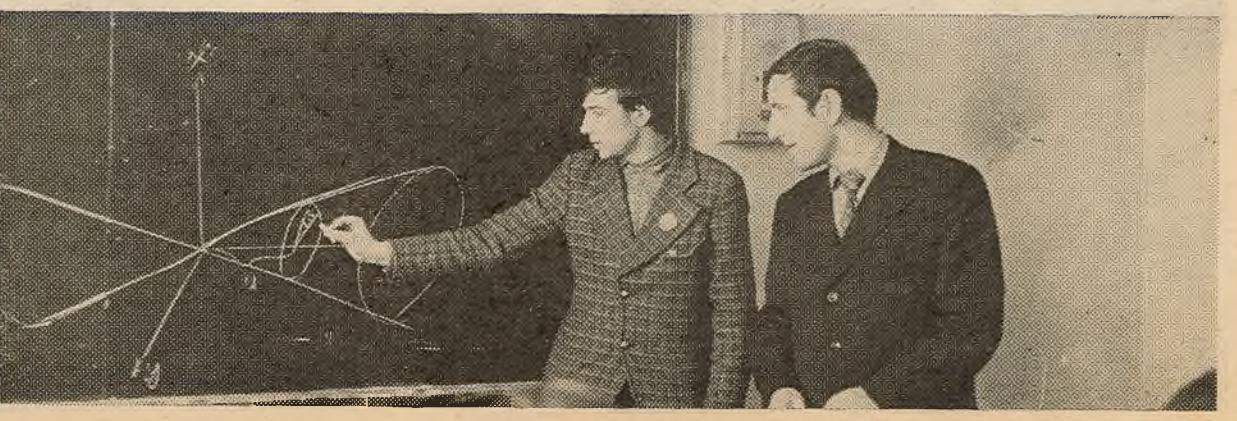
На факультэце ўжо даў-
но створан радыёвуз, але ён не працуе. І гэта зноў
сведчыць аб безініцытаты-
насці ідэалагічнага сектара
камітэта камсамола.

Выступіўшы ў спрэчках
камуністы Н. І. Гілевіч,
М. М. Піпчанка, А. А. Лой-
ка, В. М. Шімафеева, студэнт
М. Дзесятнік гаварыў
аб тым, што у газетах
«Слова філолага», «Беларус-
кі універсітэт», а таксама ў
іншых выданнях студэнты
пакуль що выступаюць
рэдакція. Партынаму буро,
камітэту камсамола трэба
больш актыўна прыцягваць
будучых настаўнікаў да
удзелу ў друку, паўсядзен-
на клапаціца аб тым, каб
шырэй асвялялася праз
розныя сродкі інфармаціі
вучоба, грамадскае жыццё,
спартыўная работа факуль-
тэта, часцей выпускай лі-
таратурных старонкі, а так-
сама своеасваса дастаўля-
лася газета «Беларускі уні-
версітэт».

В. КАЛАДЗІНСКІ.

Практычны заняткі па тэме «Паверхні другога па-
радку» з першакурснікамі ФПМ вядзе ст. выкладчык
А. А. Бандарэнка. Адказвае Сяргей Кашкевіч.

Фота Д. Чаховіча.

У ПРОМНІ КАМСАМОЛЬСКАГА ПРАЖЭКТАРА

У час эксперыса па нашаму ўніверсітэту школьнікі засядэды з усмешкай разглядаюць «распісныя» стены ў аудыторыях, за якімі працујуць іх будучыя настаўнікі.

Рэйдавая брыгада штаба «КП» адзначае, што на чацвёртым паверсе галоўнага корпуса універсітэта, дзе ў асноўных засядыца студэнты матэматычнага факультэта, ніякіх аудыторыяў, у якіх бы ёсць, не было чыстымі. Асабліва шмат спісанных стеноў у 428 і 430 аудыторыях, у якіх парашунальна настаўлены новыя ста-

лы. Аналагічна становішча
у 43 аудыторыі факультэта
журналісты, 309, 311, 501
аудыторыіх хімфака, 423 —
матфака, 609 аудыторыі га-
лоўнага корпуса, у якіх
засядыца студэнты гісторычнага,
матэматычнага і факультэта
матэматыкі, 601, 701 аудыто-
рыяў біяфака і іншых.

Штабы «КП» хімічнага,
гісторычнага, філалагічнага і іншых факультэтаў ход-
рэйду-праверкі стану вуч-
бных аудыторый адлюст-
роўвалі ў насыщенным друку.
Выпушчаны маланкі, выпуск-
ні «КП». На гэтым на большасці факультэтаў і закон-
чылася работа.

Думaeцца, што бюро камі-
тэту камсамола і штабы «КП» ўсіх факультэтаў у
бліжайшы час арганізуе
камсамольскі суботнік па
навядзенню ў вучбных аудыторыях, лабараторыях на-
лежнага парадку.

П. БРЫГАДЗІН,
старшыня штаба «КП»

ДАЛУЧЭННЕ ДА НАВУКІ

15 сакавіка адбудзеца студэнц-
кая гарадская наукаўская канфе-
рэнцыя па выніках канферэнці
вну. У ёй прымуць удзел і не-
калькі студэнтаў-гісторыкаў на-
шага універсітэта. Сёння мы пра-
дастаем слова намесніку стар-
шыні савета СНТ гістрафака, удзель-
ніку IV і V рэспубліканскіх кон-
курсаў студэнціх наукаўских ра-
бот па проблемах грамадскіх на-
вук, гісторыі ВЛКСМ і міжнарод-
нага мададзённага руху, студэнту
V курса аддзялення палітэканомії
У. Анцімоніку.

Значэнне наукаўской работы студэнтаў у сучасных умовах нель-
зяваць. Яе спецыфічнае мес-
ца ў сістэме падрыхтоўкі спецыя-
лістуў вызначаеца, зыходзячы з
яе ролі ў фарміраванні прафесій-
ных якасцей спецыялістуў і уплыву
на агульнае развіццё асобы. Сту-
дэнцкая наукаўская даследчая ра-
бота — гэта комплекс мерапрыем-
стваў, якія паспяхова спалучаюць
у сабе палітычнае, працоўнае і ін-
телектуальнае выхаванне будучых
маладых спецыялістуў. Менавіта
у наукаўской работе студэнта з выкладчыкам у канцэнтраваным
выгледзе выяўляеца працэс вы-
хавання будучага спецыяліста,
грамадзяніна, інтэлігента. Менавіта
у наукаўской работе папаўняеца
недахоп сучаснай адукациі —
дыферэнцыяцыя ў падрыхтоўцы
спецыялістуў, індывідуалізацыя ў
навучанні і выхаванні.

Наукаўская творчасць студэнтаў
дазваляе выпрацаўцаў уяўленне
аб науцы як аб адзінай сістэме
ведаў. Яе светапогляднае значэнне
бяспрэчна. Удзел студэнтаў у наукаўской работе развівае пазна-
ўальную актыўнасць, дазваляе
больш шырока і дакладна пазна-
ёміца з патрабаваннямі грамад-
ства.

Вялікае месца ў студэнцкай на-
укаўской работе займаюць у ця-
перашні час усесаюзныя конкурсы
студэнціх наукаўских работ па
проблемах грамадскіх наукаў, гіст-
орыі ВЛКСМ і міжнароднага
мададзённага руху. У студэнтаў

гісторычнага факультэта яны даў-
но заваявалі вялікую папуляр-
насць. У самой ідэі гэтага конкурсу
пакладзена і больш глыбокое
вывучэнне марксіст-лінійскай
тэорыі, і фарміраванне ў юнакоў і
дзячатак наукаўскага падходу да
складаных сацыяльных з'яў, і по-
шуки самімі студэнтамі адказаў
на хвалюючыя іх пытанні гра-
мадскага жыцця.

На праўшоўшай ва універсітэце
студэнцкай канферэнцыі, першым
туре гэтага конкурсу, больш пава-
ловы ўдзельнік складаі сту-
дэнты гістрафака. Толькі на гэтай
выніковай канферэнцыі было за-
слухана і абмеркавана 250 дакла-
даў і паведамлення студэнтаў усіх
курсаў і аддзяленняў гістарычнага
факультэта. А

ЁСЦЬ «БУРАВЕСНІК - 74!»

Закончыліся заняткі з навічкоў ветэраны падыходзіць аб'ектыўна, без прыдзірак. Напэўна таму, калі справа дайшла да зацверджэння спісу, кандыдатам было заічана 35 чалавек.

Размеркаваны абавязкі паміж членамі атрада. Камісарам выбран Уладзімір Ламека, майстрам — Станіслав Палякоў, выбраны таксама адказны за розныя сектары работы, рэдкалегія будучай газеты.

«Буравеснік» існуе пяць гадоў. На працягу двух ён утрымлівае першае месца сярод будаўнічых атрадаў універсітэта. У час працоўнага семестра ён выїжджае ў Акцябрскі раён Гомельскай вобласці, у раён легендарнай Рудабелкі. Уже некалькі гадоў запар камандзірам выбирай Людмілу Агароднік, камісарам — Рычарда Саматыя, студэнта III курса беларускага аддзялення.

...Ідзе сход байкоў будаўнічага атрада «Буравеснік-74». Размова сур'ёзная, бо менавіта ў гэтых хвілінах нараджаецца новая будаўнічая сям'я. Не абыходзіцца без жарту, але да кожнага

заняткі з навічкоў ветэраны падыходзіць аб'ектыўна, без прыдзірак. Напэўна таму, калі справа дайшла да зацверджэння спісу, кандыдатам было заічана 35 чалавек.

«Буравеснік-74» жыве, вучыцца, адпачывае. Байцы яго цвёрда вырашылі не абмяжоўца толькі сходамі і сустэрчамі ў час заняткі.

«Буравеснік-74» не адзіны атрад на філалагічным факультэце. Закончана фарміраванне будаўнічага атрада «Верасок-74». Камандзір яго — Ася Надольская, студэнтка IV курса беларускага аддзялення, камісар — Міхаіл Ціянкоў, студэнт II курса рускага аддзялення. Працаўца байцы атрада будуть у Мінскай вобласці.

Многа разаў клопатаў у штабе працоўных спраў філалагічнага факультэта.

В. ЕРМАКОВІЧ.

Я У БІЁЛАГІ ПАЙШОУ

Праз вялікія вокны ў лабараторыю лъеца сонца. Яно адбіваецца ў вялікіх і маленьких колбах з рознакаляровай вадкасцю, сонечныя зайчыкі скачуць па праўдзіках і засяроджаных тварах дзяўчат у белых халатах.

Ідзе вялікі спецпрактыкум у студэнтаў IV курса біяфака, што спецыялізуецца на кафедры біяхіміі.

Сёння заняты дзве групы, якімі кіруюць Ірына Пятроўна Хрыпчанка і Уладзімір Міхайлавіч Чарнагузau. Заданні ў іх розныя: «Метады колькаснага вызначэння бялку ў розных біялагічных аб'ектах» і «Вызначэнне вітаміна В₆ у крэві і тканках». Абедзве тэммы складаныя, а працэс даследавання шматступенны. Спачатку — азначэнне з метадычнымі ўказаннямі, потым — падрыхтоўка рэактываў і ўжо толькі тады — непасрэдна эксперымент.

Таццяна Лосева і Ліда Карапёла працаюць разам. Каб вонкіт падрыхтоўваць, трэба ўлічыць усё да дробязей. Нават такая, здавалася б, нязначная справа, як мыццё хімічнага посуду, мае вялікія значэнні. Ад яе залежыць, у нейкай меры, поспех эксперыменту. Дзяўчыны чаруюць над праўдзікамі, час ад часу перагаворваюцца:

— Дайце піпетку.

— Ліда, ты ваду сюды не наливала?

Падрыхтоўка рэактываў амаль закончана. Асвоены но-

вы прыбор — флюарометр. Можна крыху і перадыхнуць.

Тут, у калідоры, насупраць дзвярэй з надпісам «Лабарація біяхіміі» спрачаўца аб новых спектаклях, абміркоўваюць прачытаныя кнігі. Дзяўчынаты цвёрда ўпэўнены, што заняткі толькі навукай робяць чалавека аднабаковым. І, як сцвярджае Ліда Карапёла, у век тэхнікі патрэбна больш лірыкі, інакш чалавек ператворыцца ў машыну.

— Дзяўчыны, не забыліся, што ў чацвер ідзём у беларускі тэатр на «Забыць Герастрата»? — звонка гучыць голас Уладзіславы Ус. А яшчэ яна з захапленнем умее расказваць пра работу над курсавой, пра вонкіт, якія робяць у час заняткі. Умее, хороша усіхіачыса, далікатна растлумачыць сутнасць свайго вольту, старавана, амаль дзве гадзіны расціраць дрожджы, каб выдзеліць фермент.

Ірына Пятроўна Хрыпчанка

Так праходзіць працоўны дзень у будучых біёлагі.

ДОБРА БЕЗ ТРОЕК

За плячыма засталася наша першая ў студэнцкім жыцці экзаменацыйная сесія. Пасля падвядзення вынікаў мы былі вельмі ўзрадаваны: наша чацвёртая група па колькасці балаў заняла першае месца сярод усіх груп першага курса матфака і была адзінай, дзе ўсе экзамены здадзены без нездавальнічых адзнак. І гэта невыпадкова.

З самых першых дзён заняткі група ператварылася ў згуртаваны кам-самольскі калектыў. І, канешне, больш за ўсё ўвага было ўзделена вучобе. На павесткі дня амаль кожнага сходу было пытанне аб работе ака-

дэмічнага сектара, адказны за які Саша Шыбуц.

Акадэмічны сектар сачыў за наведваннем кансультатыйнымі тымі, хто атрымліваў на практичных занятках нездавальнічыя адзнакі. Было выдзелена некалькі моцных студэнтаў, якія сталі пастаяннымі кансультантамі па незразумелых пытаннях програмы.

Многа праводзілася культурна-масавых мерапрыемстваў. Усе разам наведвалі музеі, тэатры. Рэгулярна кожныя два тыдні праводзілі палітічна-фармаці.

Вось гэта, непрыметная на першы погляд, сяброўская атмасфера, не-

раўнадушныя адносіны да ўсіх падзеяў, непасрэдны ўздел у жыцці і быті залог поспехаў, якіх мы дасягнулі ў час экзаменаў.

Галоўнае ў любой справе — упэўненасць. А яна ўзнікае, калі ў чалавека добры настрой, калі ён адчувае, што вакол яго — добразычлівыя людзі, што яны дапамогуць, калі будзе цяжка.

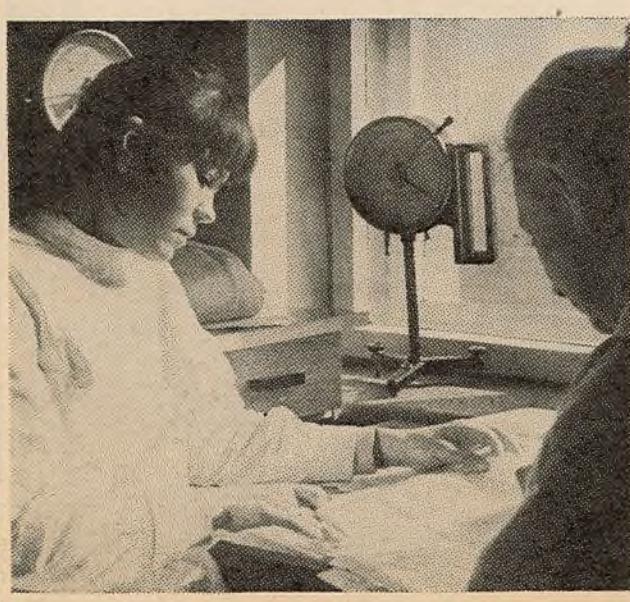
На дасягнутым мы вырашылі не спыняцца. «Ніводнага троечніка! — такі дэвіз нашай групы.

На гэты семестр намечана шмат цікавых і разнастайных мерапрыемстваў, якія будуть садзейнічаць павышэнню культурнага ўзроўню нашых студэнтаў, падтрымліваць іх імкненні да больш глыбокіх і трывалых ведаў.

В. МАМАДАЛЕЕВА,
студэнтка.

ФОТАРЭПАРТАЖ

Д. ЧАХОВІЧА.

ГІГІЕНА ЖЫЛЯ

Студэнт, які жыве ў інтэрнаце, павінен прытрымлівацца ўстаноўленага санітарнага парадку і правілаў водзін. Перш за ёсё патрэбна паклапаціца аб тым, каб у пакоі было чыста і ўтульна: усе ірэчы ў шафах і тумбахах акуратна складзены, ложкі заўсёды прыгожа засланы.

Уборку памяшкання неабходна праводзіць і два разы ў дзені: ранкам і вечарам. Каб менш падымамаць пыл у пакоі, трэба выкарыстоў-

ваць вільготны спосаб уборкі. У інетпрыбранных памяшканнях на ірэчах інкапліваецца слой пылу, які часама ўтримлівае хваробатворныя мікроарганізмы. Асабліва важна захаваць чысціну ў месцах агульнага карыстання (умывальнікі, туалеты).

Важна, каб у пакоі заўсёды было свежае паветра. У

пакоі, які рэдка праветрываецца, паветра становіцца затхлым, у ім панікаецаца працент кіслороду, расце-

шкоду не толькі курыльшчыку, але і тым, хто вымушан знаходзіцца побач з ім.

Нормальная температура ў пакоі — 18—22 градусы, а ў калідорах 16—18. У холдным памяшканні, а таксама ў гарачым, душным пакоі зіжжаецца працаздольнасць, асабліва пры патрабаванні, агнінай, реуматызмам. Пакоі трэба праветрываць у любое надвор'е, не калькі разоў у дзень, асабліва ранкам і вечарам.

Нельга курыць у пакоі, нават пры адкрытай фортыцы. Цыгарэтны дым дуга вастаеца ў памяшканні і трапляе ў лёгкія, прыносячи

здароўя студэнтаў мае работа прамадскіх організацый у інтэрнаце. У кожнім інтэрнаце ёсьць студэнцкі савет, у кожным пакоі — стараста, на кожным паверсе павінен быць санітарны пост. Старасты абавязаны патрабаваць, каб пакоі былі чыстымі і ўтульнымі. Санітарныя паслы прафараюць стан пакояў і месцаў агульнага карыстання, а таксама паведамляюць лякачу аб захворванні ў інтэрнаце і арганізуць дагляд за хворым. Работай санітарных пастоў і стараст кіруе студэнтавет.

Ф. РЭЗНІКАВА,

ЗДАРОЎЕ

ГЭТА СУР'ЕЗНАЕ захворванне стравуніка і дванаццаці персанай кішкі. Па розных прычынах — парушэнне нервовай сістэмы, змяненне дзейнасці залоз унутранай сакрэціі, парушэнне ў рэжыме харчавання — парушаеца дзейнасць слізістай абалонкі і пачынаеца язвенны працэс. Захворванне праходзіць хранічна, з пераменнымі паліпшэннямі і авастрэннямі. Хвората турбуюць болі ў верхніх частцах жывата, якія праяўляюцца, як праўвіла, пры вызначаны тэрмін пасля яды. Часта хворых турбуе пякотка, асабліва ў пачатку захворвання.

Пры лячэнні важна ўзведніцаца на агульны стан арганізма: нервовую сістэму, працэсы абмену рэчываў.

Загойванне язвы пры правільным лячэнні працяжуеца 5—6 тыдняў. У гэты час хворы павінен строга прытрымлівацца дыеты. Ежа павінна быць паўнацэнная па каларынасці — утрыманні бялкоў, тлушчу, вугляводаў і вітамінаў. Ёсці трэба чатыры-пяць разоў у дзень у адзін і той жа час нават паўнікі і поршыямы. Каб

ежа лепш засвойвалася. З рациёна выключаецца рэдзька, радыска, бабовыя, чорны хлеб, сырная гародніна і фрукты, асабліва нечыстічныя, ягады з жорсткай скуркай (агрест, паречкі). Нельга ўжываць мясныя, рыбныя і моцныя гародніны бульбы, грыбныя супы, смажаныя мяса і

уключаны слізістая супы з рысу, аўсянкі, ячнай крупы, теркулесу, шашаныхіх вортубаў. Яны памяняюць выдзяленне стравуніка соку трох павышанай кіслотнасці. Вельмі карыснае цэльнае малако і масла. Калі малако арганізм пераносіць дрэнін, яго трэба разбаўляць щёплай вадой або

мішэлі, спелыя фрукты і ягады салодкіх фруктакаў, апельсіны, мандарыны, чай, натуральная кава з малаком або з вяршкамі.

Нельга забываць і аб парадку дня. Неабходна ўстаўваць і класціць ў адзін і той жа час. Карысныя праўглікі на свежым паветры, асабліва перад сном. Спачёт трэба не менш 8 гадзін у суткі. Не рекамендуєца курыць, нікаці можа выклікаць спазмы сасудаў стравуніка, што перашкаджае загойванню язвы.

Усе хворыя язвеннай хваробай павінны знаходзіцца пад дыспансерным наглядам урача-терапеўта. Вясной (сакавік, красавік) і восенню (верасень, кастрычнік) неабходна праходзіць медагляд, рабіць патрэбныя абследаванні, каб у час выявіць авастрэнне.

Вясной і восенню самаадчуванне хворых звычайна пагоршваецца. У гэты час трэба асабліва строга прытрымлівацца дыеты і атрымлівацца тым, што малады арганізм знаходзіцца ў стадыі развіцця і больш адчувальны да ўсялякай інфекцыі.

М. ЯЦЭВІЧ.

ЯЗВЕННАЯ ХВАРОБА

рыбу, вострыя закускі, прыправы, вэнджаныя працуць, кансервы, моцны чай, кофе. Гэтыя працуць, ўзмияючы выдзяленне стравуніка соку і авастраюць хваробу. Катэгарычна забараняеца алкаголь.

Ежа не павінна быць вельмі гарачай або вельмі хладнай. Мяса і рыбу неабходна ўжываць варанымі. Пры дыете важна забяспечыць паступленне ў арганізм вітамінаў. Трэба ўжываць розныя сокі: маркоўны (вітамін А), апельсіновы, мандарыновы (вітамін С). Вельмі карысны адвар шыпшыны. У меню павінны быць

чаем. Норма — чатыры стаканы ў суткі. Яйца рекамендујуцца ўсмятку або ў выглядзе паравога амлету, мясо — у выглядзе паравых катлет, кнэляў, суфле. Калі хворы строга прытрымліваеца дыеты, то хутка наступае паляпшэнне, і тады асартымент працуць можна расшырыць. Дазваляюць больш густыя працёртыя малочныя кашы з рысавай, пярловай і аўсянай крупы, белы чорствы хлеб, няздобнае пячэнне, супы з гародніны і гароднінныя стравы ў працёртым выглядзе, паравая рыба, някіслая смажана, свежы кефір, стравы з лапши, вер-

шаванне, хоць і рэгулярае, але малых доз алкаголя, бясшкодна. Гэта не так. Нават малая яго доза шкодна ўпłyваюць на псіхіку. Вопыты пака-запілі, што прыняцце ма-шыністам 25—50 грамаў га-рэлкі павялічвае на 25 працэнтаў колькасць памылак, а 50 грамаў га-рэлкі, прынятай вадзіцелем, павялічвае матчы-масць аварый на 7 разоў.

Чалавек паступова гублюе кантроль за колькасцю выпітага спіртнога. Характар аматара выпілі змяняецца, ён становіцца згайстым, злобным і бесардечным, скількім з-за дробязей скандаліца, у яго слабее памяць, зіжжаецца працаздольнасць. У цяжкіх выпадках могуць развіцца алкагольныя піхозы. І самае страшнае, што чалавек тады ўжо не ў сілах кінуць піць. Толькі працяглаете жанчын і маладых людзей.

Прывыканне да алкаголя і змяненне асобы ў юнакоў і дзяўчын наступае ў некалькі разоў хутчэй, чым ў людзей сталых. Гэта растлумачваецца тым, што малады арганізм знаходзіцца ў стадыі развіцця і больш адчувальны да ўсялякай інфекцыі.

Існуе думка, што ўжы-

ванне, хоць і змяненне асобы ў юнакоў і дзяўчын наступае ў некалькі разоў хутчэй, чым ў людзей сталых. Гэта не так. Нават малая яго доза шкодна ўпłyваюць на псіхіку. Вопыты пака-запілі, што прыняцце ма-шыністам 25—50 грамаў га-рэлкі павялічвае на 25 працэнтаў колькасць памылак, а 50 грамаў га-рэлкі, прынятай вадзіцелем, павялічвае матчы-масць аварый на 7 разоў.

Чалавек паступова гублюе кантроль за колькасцю выпітага спіртнога. Характар аматара выпілі змяняецца, ён становіцца згайстым, злобным і бесардечным, скількім з-за дробязей скандаліца, у яго слабее памяць, зіжжаецца працаздольнасць. У цяжкіх выпадках могуць развіцца алкагольныя піхозы. І самае страшнае, што чалавек тады ўжо не ў сілах кінуць піць. Толькі працяглаете жанчын і маладых людзей.

Згубна дзейнічаюць нават малая дозы алкаголя на патомства. Божыцце дзяціці пачынаеца з моманту зачатку.

І калі ў гэты час адзін з бацькоў быў п'янім, малое можа нарадзіцца

нервовым, хворым, з цяжкімі фізічнымі не-нармальнасцямі (уродствамі).

Аб шкодным уздзейні алкаголя на патомства ведалі яшчэ у старожытнасці. У Спарце закон забараняў маладым людзям у дзень шлюбу піць віно. Нічога, акрамя вады, не пілі маладажоны ў Карфагене.

А ў наша цывілізаціяне старадзёз, на жаль, нярэдка юнакі і дзяўчыні пачынаюць сумеснае жыццё ў стане моцнага адчынення.

Не многія мужчыны і юнакі ведаюць, што алкаголь з'яўляеца страшнейшым ядам для палавой сістэмы і нярэдка вядзе к імпазэнцыям, палавой слабасці.

Л. МАРЫЧАВА.

ДЫСПАНСЕРЫЗАЦЫЯ

Усе хворыя рэуматызмам, незалежна ад самаадчування, знаходзіцца пад пастаянным дыспансерным наглядом, атрымліваючы бясплатнае лячэнне. Узяты на ўлік з прычынами захворвання рэуматызмам павінны строга прытрымлівацца дыеты.

Захворванне рэуматызмам узікае часцей за ёсё пасля перанесенай ангіны, скарлаціны, грыпа, катару верхніх дыхальных шляхоў.

Вясной і восеню, калі найбольш частыя прастудныя захворванні, праводзіцца сезоннае папераджальнае прафілактычнае лячэнне. І ў гэты час неабходна строга выконваць прадлісанні ўрача.

Пры добрым самаадчуванні хворы павінен прытрымлівацца звычайных гігіеначных правіл: дастатковы сон ноччу, адпачынок днём, разнастайнае і багатое вітамінамі харчаванне. Вельмі карысныя заняткі фізкультурай. Хворому рэуматызмам забараняеца ўжыванне спіртнога, пажадана і не курыць.

Калі ўрач назначыў медыкаментознае лячэнне, неабходна строга выконваць яго назначэнні. Нават пры добрым самаадчуванні хворыя рэуматызмам павінны паслядзіцца пад наглядам урача.

М. ЦЫРУЛЬНИКАВА.

ДАР, ЯКІ ТРЭБА БЕРАГЧЫ

Арол бачыць значна дзелей, чым чалавек, але чалавече вока заўважае ў рэчах значна больш, чым вока арла.

Ф. Энгельс.

Трэба толькі закрыць вока, як чалавек аказваеца ў цемры. Ён чуе, абмацвае прадметы, адчувае іх холад або цяпло, але не бачыць. А. М. Горкаму ў час хваробы прыйшлося нечакаць на вачах. Аб сваім стане ён пісаў: «Нічога не можа быць страшней, як згубіць зрок, — гэта невыказная крыўда, яна адбірае ў чалавека дзеяць свету».

Вазоны, канешне, упрыгожваюць памяшканне, але

размяшчаць іх трэба разумна. Нельга ставіць на падаконніках высокія, шырокалістисты расліны.

Занавесы днём лепш поўнасцю рассоўваюць. Асаблівая увага павінна быць звернута на чысціню вока.

У жылых і службовых памяшканнях, дзе прыходзіцца напроказваць зрок, трэба засціліць дверы і вікны, а таксама падаконнікі папакі з паперамі або кнігі.

Мэблю ў памяшканнях належыць расстаўляць так, каб яна не засланяла нават маленькай частачкай акна, не трэба складваць на падаконніках папакі з паперамі або кнігі.

Вазоны, канешне, упры-

гожваюць памяшканне, але сядзенне крэсла па-парельна краю стала, спінка — апора ў час сядзення.

Няправільная пасадка з днём ў дзень садзейнічае развіццю блізарукасці.

Вялікую ролю ў захаванні зроку адыгрывае правільны рэжым дня. Сістэматычны недасыпні, злоўжыванне прағлядамі тэлевізійных перадач шкодна адбіваюцца на здароўі, а таму і на зроку. Самы лепшы адпачынок пасля зрокавай работы — актыўны, у руху.

ПА ВЫNIКАХ МІЖНАРОДНАЙ БІЯЛАГІЧНАЙ

На біяфаку нядаўна адбылося чаргове пасяджэнне беларускага аддзялення Усесаюзнага гідрабіялагічнага таварыства. У ім прымалі ўдзел супрацоўнікі праблемнай лабараторыі, лабаратарыі вузеразнаўства, кафедры заалогіі пазваночных і беспазваночных біялагічных факультета і інстытута рыбнай гаспадаркі БССР. Пасяджэнне адкрыў член бюро Усесаюзнай камісіі гідрабіялагу секцыі прэсных вод, дацент кафедры заалогіі беспазваночных У. П. Ляхновіч.

Затым перад сабраўшымі з цікавым дакладам «Агульны асаблівасці экасістэм аэру па выніках міжнароднай біялагічнай праграмы» выступіў презідент Усесаюзнага гідрабіялагічнага таварыства прафесар Г. Г. Вінберг.

Міжнародная біялагічнай праграма была прынята ў 1964 годзе па рашиенню Міжнароднага саюза навуковых таварыстваў. Прыняцце такой праграмы прадыставана узросшай неабходнасцю разглядаўся агульны кірунак работ па вывучэнню біялагічнай прадуктыўнасці прэсных вод.

Г. Г. Вінберг адзначыў, што ў выніку практыкі дзеяніасці савецкіх гідрабіёлагузаў за апошнія некалькі год выдадзен шэршт метадычных дапаможнікаў па даследаванні прадуктыўных пракцэсаў, якія адбываюцца ў згуртаваннях жывых арганізмаў, што жывуць у прэсных водах і ўтвораюць, у адзінстве з месцам іх жыхарства, экалагічную сістemu.

У дакладзе адзначаны значныя заслугі беларускіх гідрабіёлагузаў па задачах МБР. У прыватнасці, па выніках работы, якая праводзілася на прапрацоўніцтве некалькіх месяцаў на возеры Дрывяты, у 1964 годзе групай гідрабіёлагузаў БДУ была выдадзена магнографія і распрацавана схема сістэмы даследавання прэсноводных вадаў. Прапанаваная для разгледжання на міжнародным гідробіялагічным сімпозіуме ў Варне, яна была адобрана, а затым і прынята.

Параўнаўшы даныя па вывучэнню шэршт аэру, атрыманыя даследчыкамі Украіны, Беларусі, Узбекістана, РСФСР і некаторых іншых рэспублік Савецкага Саюза, дакладчык падкрэсліў, што дасягнуты значны поспех.

Цяпер, маючи перакананыя вынікі па асаблівасцях жыццяздзейнасці асобных груп жывёльных і раслінных арганізмаў, стала магчымым ушчыльніна падысці да вывучэння прадуктыўных пракцэсаў прэсноводных экасістэм у цэлым.

ЛЯ ПАД'ЕЗДА геаграфічнага корпуса спініўся маленьki блакітны аўтобус. Віншаванні, аўдымкі, моцны поціск рук... Сыплюцца пытанні. Вясёльшт шумам напаўняеца двор універсітэцкага гардока. Такія бываюць зайсёды, калі з экспедыцыі вяртаюцца супрацоўнікі лабараторыі вузеразнаўства. І зусім не дзеялі традыцыі тыя з супрацоўнікамі, што застаўся ва ўніверсітэце, дружна праводзяць і радушна сустракаюцца экспедыцыйную группу. У гэтым крываце сакрэт поспеху, калектыву, згуртаванага щыркасцю і запартаванага ў суроўых умовах «майстэрні» прыроды.

Галіновая навукова — даследчая лабараторыя вузеразнаўства створана мінульым летам. Калектыву яе маладыя як у прымым, так і ў першынственным сэнсе. Асноўная частка супрацоўнікамі — гэта

I. I. Богданель, старшы інжынер А. Н. Рачэўскі і іншыя. Калі пазнаеш гэтых людзей блізка, адразу пранікаешся да іх сімпатыяй і павагай. Кожны — сапраўдны таварыш, гатовы ў цяжкую мінунту прыйсці на дапамогу, падзяліцца вопытам.

Зімовая экспедыцыя гэтага года была для многіх маладых супрацоўнікамі першай. Цяпер ужо ззаду амаль паўтары тысячы кіламетраў шляху: з Мінска — на паўночны ўсход, да граніц Латвіі, дзе знаходзіцца возера Рычи. Асаблівасць гэтага гіганцкага вадаўма не толькі ў яго глыбіні, якія дасягаюць 52 метраў. Тут, у тоўшчы вады, праизвестасць якой дасягае сямі метраў, на самых вялікіх плыбіні жыве яшчэ з часу ледніковага перыяду маленьki рачоўкі ліманаклянус. Дзякуючы гэтай жывёліне возера заслужыла

дзесяткі метраў у глыбіні аэру. Спачатку руки ледзянеюць, але праз некалькі мінут іх ужо апальвае анём, ды так, што прыходзіцца ахамоджваць, засунуўшы ў палонку. А вось з пяшнёй ніколі не засумуеш. У мароз горача, у адліпу зусім баня. Асабліва спачатку, пакуль асвоіш тэхніку работы ў дзедаўскім абстравліванні. Спіну назаўтра не разагнудзь, і рукі, якія свінцовыя. Ну, а мазалёў працоўных не палічыць. «Лентай за дэло, а мозоль за тело», — спагадліва жартуюць рабяты ў такіх выпадках.

Бывае, інскажаешься вакол палонкі, затым пайдымеш галаву — а перад вачымі супэльная мутная заслонка туману. Берагоў зусім не відаць. Нават уявіш сябе вялікім лялянікам. Прсыядзеш, каб устанавіць трос на адметку, і шлёнпнешся ў кашыцу падталага снегу.

зноў адкрые свае блаќітныя воды і адлюстроуе ў іх далінную постасць. А яна будзе трапяцца лісцем і нашэптаць возеру сумную песьненку пра свой лес.

Уздоўж берагу няцяжка заўважыць на свежым снезе многа звязыных слядоў.

МОЙ РОДНЫ КУТ...

хлоپцы і дзяўчата, якія толькі што закончылі біялагічныя або геаграфічныя факультеты ўніверсітэта. Некаторыя — студэнты, звочнага факультэта. Як праўда, усе яны — людзі, блізкія па духу, з моцнымі харектарамі, адданыя сваёй справе, гатовыя да любых цяжкісцей. Гэта гэтага падзелює прафесія лімоналагі і гідробіёлага, прысвяціўшыя сябе наўчуць забагадкам нараджэння, будовы і жыцця прыродных акварыумаў — аэру.

Душа і гонар лабараторыі вузеразнаўства — яе навуковы жаўрэнт, прафесар Ольга Піліпаўна Якушка. Вялікім аўтарытэтам жывіт супрацоўнікі яе вучні: загадчык лабараторыі В. А. Капечыц, загадчык сектараў О. К. Мельнікам, І. А. Мысловіц, мадодышы навуковыя супрацоўнікі А. А. Серафімовіч і

асаблівую ўвагу гідробіёлагу.

Затым наш экіпаж імчаўся на поўнач, да не менш вельчавага возера Няшчэрда, якое ізвестна вялікай колыкансцю прамысловай рыбы.

Туман праследаваў нас усюды. Невялікія астрывы чаазёрах, ахутаныя густым, мелочна-шэршым туманам, здаваліся прымёрзлымі да лядоў судамі. З 18 дзён экспедыцыі ўсёго некалькі разоў, ды і то ненадоўга, з'яўлялася сонейка. Разане

вочы вострым бляскам падталы снег, які бы ўсмікнуўшыся радасна сонцу, і зноў пакрываеца змрочным ценем. Марозны дні быўлі для нас не меншай радасцю, чым кружка гарачай кавы на лядзе.

На возера Няшчэрда аматарская лоўля рыбы забаронена. Але храбраючы, якія парушаюць законы па ахове прыроды, нямаля. Асабліва ў туманных дні. Пакуль мы перасякалі возера, даследуючы яго, не аднаго бражаньера напалахалі.

Мы пакінулі гонар Расонскага раёна, каб завяршыць работу на аэрах Ушацкай прыроды.

Складаная і цяжкая работа зімой на возерах. Але цяжкісці для пыха, у каго дэвіз — перамагаць, — толькі стымул да актыўных дзеяній. У марозныя дні на адкрытым возерах руки стыніць ад халоднага металу труб буравой установкі. Аплякае твар італочкі вецер. Мокрыя тросы прыбораў сотні раз апускаюцца на

Рукавіцы і рукавы мокрыя па локці. Злуешся на сваю наўчную фантазію, а навокал ѿмех — «зноў пятакі збираеш»...

На дзіве вясёлы і жыццярадасны народ лімнолагі. Жартуюць у іх хоць адбаўляй. І нічым іх не проймеш. Люты грып і той адступае у экспедыцыі. Нават без насырку абышліся, прамакаючы часта да нітачкі. Відаць, ісма прырода-матуля аховів.

У свабодныя мінунты іншыя фотааматары інакіроўваліся да ўзлескаў. Зняць прыложы пейзаж, злавіць птушку ў аб'ектыў — таксама немалы поспех. Буйдзе чым упрыгожыць фотавітрыну лабараторыі.

Надвор'е было большай часткай туманнае, пахмурнае. Змрочным здаецца ўсё на вакол. Але прыгледзішся больш уважліві: заўважаш, што ўсё даўёдка не так. Многа щудоўнага ў гэтай, на першы погляд сумнай, карцініце возера.

Застыў у прыбярэжных ільдах чарот, скіліўшы свае сухія куквеці на ваксоважоўтых сцяблінках, у жатавым святле туману ён выпраменяе якосьці таямнічае свято. Маўкліва стаіць на беразе лес, з шоргатам губляючы ў падталы снег буйныя кроплі-расінкі. Ля самага берагу — нізкая вярба. Яна цяпер зусім плача. Нізка апушчыўшы бязлістую крону, звесіўшы тонкімі рымкамі свае галінкі, яна амаль не зауважыла падталы месцы ў залівах, куды упадзіўшы нізкія ракулкі, што іншыя зцілілі кропнічую ваду. Лед тут вельмі тонкі, працяглія, адлігае яго. Стукнуўшы пяшней, праваліца зусім проста. А ізёры не знаёмыя, глыбокія. Штодзен падтарміваюць прырэзілі.

Толькі-толькі, паспяхіза спрэвіўшыся з задачай, прыбыла наша група з экспедыцыі, а ўжо на змену ёй наўправадалася другая. Новая экспедыцыя будзе працэваваць на поўдні рэспублікі, у Жыткевіцкім раёне, на возерах Чырвонае. Узначальвае новую групу загадчык сектара агульной лімназоўніцы О. К. Мельнікам.

П. МІТРАХОВІЧ.

КРЫМІНАЛІСТЫЧНЫ ЛЕКТОРЫЙ

Умацаванне сувязі тэорыі з практикай — адзін з важнейшых напрамкаў прафесійнага навучання студэнтаў. На юрыдычным факультэце гэтага пытанне паставлена ў цэнтр увагі пры арганізацыі вучэбнага практэсу. Важным крокам у гэтым напрамку з'явілася новае пачынанне — крыміналістычны кіналекторыт, арганізаваны кафедрай крыміналістыкі. Ён пачаў дзеяніцаць у канцы лютага ў актавай зале галоўнага корпуса.

А. В. Дулаў. Ён расказаў пра значэнне правільнага адлюстраўвання ў літаратуры і кінематографіі дзеяніасці органаў, якія вядуць барацьбу са злачыннасцю, адзначыў, што даволі часта давадзіцца яшчэ сустракацца з выпадкамі аднабаковага падыходу да гэтага пытання, з паказам вонкавай лёгкіасці і прафесіялізму. Криміналістычны кіналекторыт, якія пачынаюць дзеяніасць, падыходзяць да гэтага пытання, з паказам вонкавай лёгкіасці і прафесіялізму.

Затым з інфармацый аб дзеяніасці органаў крыміналістычнага вышуку перад студэнтамі выступіў намеснік начальніка Фрунзенскага райадміністрацыйнага спраў горада Мінска падпілкоўнік міліцыі В. М. Сушкевіч. З вялікай увагай слухачы азнаёміліся з кінематографічнай раскрыціяй складных спраў.

Асаблівую ўвагу прылягнаў

з дзеяніасці органаў крыміналістычнага вышуку перад студэнтамі выступіў намеснік начальніка Фрунзенскага райадміністрацыйнага спраў горада Мінска падпілкоўнік міліцыі В. М. Сушкевіч. З вялікай увагай слухачы азнаёміліся з кінематографічнай раскрыціяй складных спраў.

Арганізацыя кіналекторыт паграбавала значных намаган-

ияў. У сувязі з гэтым трэба аддакніць наўчанію ўніверсітэту. Але храбраючы, якія пачынаюць дзеяніасць, іх заслугі не ўважаюць. Але храбраючы, якія пачынаюць дзеяніасць, іх заслугі не ўважаюць.

«ПАН ДЫРЭКТАР»

— заслужаны артыст РСФСР,

артыст Маскоўскага тэатра сатыры Спартак Мішулін і пісьменнік, драматург, рэжысёр Аскар Волін нядаўна былі гасцямі студэнтаў Мардоўскага

універсітэта. Вясёлы мініяцю-

ры, кароткія гумарыстычныя апавяданні, жарты гучалі увечар.

СТУДЕНЦКАЕ КАФЭ

адкрыта ў Мардоўскім універсітэце. Кожную суботу тут сібіраецца моладзь, каб весела адпачыць, прыняць удзел у шматлікіх конкурсах, пасправацаца

на хвалюючых праблемах.

«Мардоўскі універсітэт»

— пад такім девізом у Ленінградскім універсітэце — прахо-

дзіцца першая выстаўка работ

У чытальнай зал